

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

03 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte - Vladimir Timofti,

Judecători - Anatolie Țurcan, Nadejda Toma, Elena Cobzac și Victor Boico,

a judecat, fără citarea părților, recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, prin care se solicită casarea sentinței Tribunalului militar al armatei nr.57 din 14 septembrie 1944, în cauza penală în privința lui

Namașco Mihail xxxxx, născut în anul xxxxx, originar din xxxxx,

Namașco Pantelemon xxxxx, născut în anul xxxxx, originar din xxxxx

și

Mițul Savelii xxxxx, născut în anul xxxx, originar din xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

Instanța de recurs în anulare: 28.10.2019 - 03.12.2019.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Tribunalului militar al armatei nr.57 din 14 septembrie 1944, Namașco Mihail și Namașco Pantelemon au fost condamnați în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, la câte 8 ani privațiune de libertate, pentru fiecare, cu interdicție în drepturi pe termen de 3 ani, pentru fiecare, cu confiscarea averii personale a fiecăruia, iar Mițul Savelii a fost condamnat în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU la 10 ani privațiune de libertate, cu interdicție în drepturi pe termen de 5 ani, cu confiscarea averii personale.

2. Potrivit sentinței, Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mițul Savelii au fost recunoscuți vinovați și condamnați pentru faptul că, locuind în teritoriul temporar ocupat de armata germano-română, trădând patria, în lunile octombrie și, respectiv, noiembrie 1941, s-au angajat în calitate de polițiști în s. Mălăești, r-nul Tiraspol, unde au activat în funcția enunțată până în luna aprilie 1942.

Astfel, Namașco Mihail și Namașco Pantelemon, activând în calitate de polițiști, activ îndeplineau indicațiile armatei germano-române întru recoltarea producției agricole și efectuarea ordinii în localitate, inclusiv trimiterea locuitorilor la muncă. La sfârșitul anului 1941 și, respectiv, în prima decadă a lunii august 1942, Namașco Mihail a depus o cerere la jandarmerie, denunțându-l pe cet. Radiola ca fiind activist comsomolist sovietic, iar ulterior acesta a fost arestat. În luna ianuarie 1942 activiștii Pogolișa și Manovia au fost deposedați de cai, pe care

Namașco Mihail i-a luat pentru sine și astfel s-a împroprietărit. În prima decadă a lunii august 1942 pentru lipsă de la serviciu și neachitarea impozitelor, Namașco Pantelemon i-a arestat pe colhoznicii Morarenco, Stasiev, Șevcenco și alții, aceștia fiind conduși la jandarmerie și judecați la muncă silnică. În luna ianuarie 1942 Mițul Savelii a ridicat de la activistul sovietic Zandelov un cojoc. La sfârșitul anului 1941, Mițul Savelii l-a suspus arestului și l-a maltratat pe morarul colhozului Leșco, pe motiv că acesta se opunea să transmită moara fostului culac Luchin.

3. Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, în temeiul art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, a declarat recurs în anulare, solicitând casarea sentinței cu încetarea procesului penal și reabilitarea lui Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mițul Savelii.

În susținerea argumentelor formulate, Procurorul General Adjunct a invocat că, în cadrul anchetării cauzei și examinării în ședința de judecată, nu au fost acumulate probe ce pot servi drept motiv pentru declararea inculpaților Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mițul Savelii vinovați de comiterea infracțiunii prevăzute de art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU, adică de săvârșirea infracțiunii contrarevoluționare - trădare de patrie. Instanța de judecată nu a stabilit că acțiunile inculpaților erau îndreptate împotriva potențialului militar, independenței statale sau inviolabilității teritoriale a URSS, așa cum prevede dispoziția art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

Sentința de condamnare în privința inculpaților Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii a fost pronunțată luându-se la bază doar declarațiile inculpaților și declarațiile de răzbunare ale martorilor Pogolișa și Zandelov, nefiind administrate și, respectiv, cercetate și alte mijloace de probă.

Concomitent, consideră recurentul că, condamnarea lui Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mițul Savelii pentru tentativă de trădare de patrie echivalează cu un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, care a afectat hotărârea pronunțată, întrucât a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil.

În consecință, notează că inculpații Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii în conformitate cu art.3 al Legii nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, urmează a fi reabilitați.

4. Judecând recursul în anulare în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal lărgit consideră că recursul urmează a fi admis din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1), coroborat cu art.453 alin.(1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile după epuizarea căilor ordinare de atac.

Hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată.

La 30 decembrie 1992, a intrat în vigoare Legea nr.1225-XII din 08 decembrie 1992 privind reabilitarea victimelor represiunilor politice.

Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit art.3 al Legii nominalizate, sunt declarate nevinovate și urmează a fi reabilitate în fața societății și reintegrate în drepturi, indiferent de locul de trai în prezent, toate persoanele care, în perioada

dintre 07 noiembrie 1917 și 23 iunie 1990, au fost supuse represiunilor politice în baza deciziilor organelor de stat judiciare sau extrajudiciare pentru „trădare de patrie”.

Astfel, hotărârea de condamnare în privința lui Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii, pentru trădare de patrie, este afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece a fost încălcat dreptul inculpaților la un proces echitabil.

Astfel, potrivit dispozițiilor art.3 lit. a) din Legea nr. 1225-XII din 08 decembrie 1992, privind reabilitarea victimelor represiunilor politice, Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii urmează a fi reabilitați.

Prin urmare, în temeiul circumstanțelor nominalizate, recursul în anulare urmează a fi admis, cu casarea totală a hotărârii irevocabile de condamnare a lui Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii, pentru trădare de patrie, ca fiind afectată de un viciu fundamental comis în cadrul procedurii precedente, deoarece inculpaților le-a fost încălcat dreptul la un proces echitabil.

Reieșind din cele menționate și potrivit prevederilor art.435 alin.(1) pct.2) lit. b) Cod de procedură penală, instanța de recurs găsește prezente în speța dată motive întemeiate de a interveni în hotărârea judecătorească de condamnare în privința lui Namașco Mihail, Namașco Pantelemon și Mitul Savelii, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea acestora la răspundere penală, cu încetarea procesului penal în baza art.391 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală și reabilitarea lor.

În contextul celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că recursul în anulare este întemeiat și urmează a fi admis.

5. În conformitate cu art.435 alin.(1) pct.2) lit. b), 453 alin.(1), 457 alin.(3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

DECIDE :

Admite recursul în anulare declarat de Procurorul General Adjunct, Roșioru Mircea, casează sentința Tribunalului militar al armatei nr.57 din 14 septembrie 1944, cu încetarea procesului penal în privința lui *Namașco Mihail xxxxx*, *Namașco Pantelemon xxxxx* și *Mițul Savelii xxxxx*, condamnați în baza art.54-1 lit. a) Cod penal al RSSU.

Namașco Mihail xxxxx, *Namașco Pantelemon xxxxx* și *Mițul Savelii xxxxx*, sunt reabilitați în fața societății și reintegrați în drepturi.

Decizia este irevocabilă, pronunțată motivat la 03 decembrie 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Nadejda Toma

Elena Cobzac

Victor Boico

